

AUSTRALSKÉ

listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 44 DUBEN 1995

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60

Prezident Václav Havel v Sydney

(foto S. Peška ČTK)

Na návštěvě v Kokadu National Park spolu s Jiřím Chaloupkou a jedním s nejstarších obyvatel parku Big Billem Neidjiejm

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

CAR RENTAL V & H AUTOS

Usnadní váš pobyt v Evropě
Plně pojištěné a servisované vozy
\$ 20 na den

Možnost odvozu z letiště Ruzyně a Vídeň
Podrobné informace Tel/Fax: (02) 673 2273
A.H. Tel/Fax (02) 625 2577

ODBORNÝ ZUBNÍ LÉKAŘ

Dr Jan ROSA

nabízí své služby,

v "MEDICAL & FITNESS CENTRE"
roh Acacia a Florinbunda Ave
Glenmore Park NSW 2745

Objednávky denně
na čísle: **(047) 332 956**

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

CONTACT

P.R.I.N.T.I.N.G.
A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONY'S

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.
Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.
Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.
volejte Barboru - 387 1333

"Rozhovory z očí do očí,"

tak se jmenuje knížka, kterou podle stejnojmenného pořadu České televize Brno napsal Antonín Přidal. Jde o soubor rozhovorů se zajímavými lidmi.

Mezi hosty ve studiu byli Miroslav Horníček, který mimo jiné řekl: "Nemám rád skepsi, nemám rád lidi, kteří říkají, ono se vlastně nic nestalo, tam sedí pořád stejní lidé. Já si myslím, že jsme tady od toho, aby tam stejní lidé neseděli, aby tedy to, co se stalo, se dalo. To je proces, to je děj, to není, že se na Václaváku zazvoní klíčkem a zazpívá se hymna, Kubišová Modlitbu a jde se domů, sláva, jsme svobodný. Když má někdo pocit, že sedí na stejný židli stejný člověk, tak musí udělat všechno, aby tam neseděl, a ne chodit po ulici a říkat "ono se nic nestalo". Podívejte se, já jsem třeba napsal článek do "Květů", pro který jsem si vypsal všechny velké počty, které dostal pan prezident Havel ve světě, od ceny Erasma Rotterdamského a Karla Velikého až po všechny čestné doktoráty, a napsal jsem, že ti, co mu je udělili se mylili a že vysvětlím proč. V Květech je taková rubrika, kde se s mikrofonom ptají lidi na ulici, co soudí o tom nebo o tom. A tam byla třem ženám položena otázka: "Kdyby byly nové prezidentské volby, volili byste Havla?" A jedna řekla, ne, není to můj typ, a druhá řekla, ne, potí se mu dlaně, a třetí řekla, ne, protože není profesionál. Tak jsem se v tom článku omlouval všem těm institucím, které prezidenta Havla poctily, protože nevěděly. Ti hlupáci v americkém kongresu vstávali a tleskali mu a nevěděli, že se mu potí dlaně, nevěděli, že není typ té paní z Květů. Já nevím, koho by si zvolila podle typu, možná, že by podle jejího typu měl být prezidentem Bartoška."

Knížka vyšla v Nakladatelství a vydavatelství Ivo Železného v Praze v loňském roce a všem čtenářům ji vřele doporučujeme.

Prezident Václav Havel v sydneyjském Sokole.

(pro ty, kteří tam nebyli)

Od revoluce v roce 1989 navštívila sydneyjský Sokol řada hostů, nejdříve z Československa a později od roku 1993 z České republiky. Ať to byl nyníjší předseda vlády, tehdy ještě ministr financí Václav Klaus, ministr zahraničních věcí Josef Zieleniec, ministr Duba a další, vždy na závěr besedy padla otázka: "Kdy se na nás přijede podívat pan prezident? A pak následovala prosba: "Až ho uvidíte, tak se za nás přimluvejte." S touto prosbou se hosté samozřejmě nesetkávali jen v Sydney, ale všude, kde se v Austrálii sešli s krajany.

Je tedy pochopitelné, že se celé komunity zmocnila horečka očekávání, když se začalo proslýchat, že "letos konečně přijede", ale nevědělo se kdy! Pak jsme se dozvěděli datum: 27. března 1995. A přípravy se rozjely, na nás Čechy až nevidaným tempem. Mláď, kteří obvykle navštěvují spíše diskotéky se začali pod vedením Evy Štastné učit české tance, maminky usedly k šicím strojům a vzpomínaly jak se kdysi učily vyšít, aby se jejich výtvořky co nejvíce podobaly českým krojům. Sokolská hala, která obvykle při čtyřech stovkách lidí se zdá více než přeplněná, se začala připravovat na 750 návštěvníků, kteří si v několika dnech rezervovali místa. Kdo se o to snažil jen trochu později měl smůlu. Skeptici tvrdili, že se tam ti lidé přece nemohou vejít, optimisté doufali, že ano, ale nebyli si tím jisti.

V neděli 26. března večer napětí vrcholilo. V sokolovně se sešli účinkující, pořadatelé a všichni ti, kteří pomáhali s úpravou sálu a posledními přípravami. Navečer proběhla generální zkouška. Kde kdo bude stát při představování, kdo koho kam uvede, co komu kdo podá. Jedničku s hvězdičkou si tentokrát zaslouží sokolové, kteří měli vše dobře zorganizováno. Výzdoba sálu se podstatně lišila od té

Stručný přehled rubrik

Prezident Havel v Sokole	01
Setkání v knihovně	02
Setkání druhé	03
Zprávy	04
Co píše zahraniční tisk	05
Infostráda	06
Z tajů českého jazyka	07
Malé zamyšlení nad velkými dějinami	08
Lucemburkové v Praze	09 -10
Velikonoční obřady	11
Po stopách zaslé slávy	12
Perly a perličky	13
Poslední vyznání	14
Sport	15
Humor a křížovka	16

obvyklé a bylo by dobře, kdybychom už u podobného, modernějšího stylu mohli zůstat. Všechno na generálce klapalo a to naplnilo strachem srdce zkušených organizátorů. Každý herec ví, že když všechno klapne na generálce, dá se očekávat malér na premiéře.

V pondělí už v šest hodin večer byla hala naplněna k prasknutí. Kolem sedmé začalo napětí stoupat. Děvčata v krojích zaujala strategické místo před hlavním vchodem. Ve společenské místnosti pomalu roztával led v němž se chladilo šampaňské na přípitek. Pan plukovník Novák, hrdina od Zborova, který oslavil v letošním roce 98 narozeniny, usedl do křesla a ostatní vedoucí sokolské obce v Sydney se rozestavili kolem stěn společenské místnosti, kde budou panu prezidentovi osobně představeni.

Je několik minut po půl osmé když přijíždí k sokolskému domu kolona bílých, vládních Fordů, kterou vedou australští policisté na motorkách. Na kapotě prvního auta vlaje česká vlajka.

Vůz zastavuje před hlavním vchodem, dveře se otevírají, lidé začínají tleskat a trochu se tlačit, protože každý chce co nejlépe vidět na muže, který se stal symbolem revoluce v níž vlastně lidé ani opravdu nevěřili, ale ve kterou ve skrytu duše jen doufali. Muže, který je přesvědčil, že i nemožné se stává možným pokud v to člověk nepřestane věřit.

A potom už to šlo rychle za sebou přesně podle plánu: přivítání, květiny od dívek v krojích, představení zasloužilých krajanů. U pana Nováka se však pan prezident zastavil - listina v jeho ruce, kterou někdo z doprovodu hlasitě přečetl dokazovala, že plukovník Novák byl prezidentem České republiky povýšen na generál majora ve výslužbě. Generálskou čepici mu nasadil sám pan prezident.

Konečně došlo na šampaňské a malý přípitek, který pronesl starosta Sokola ing Zahrádka. A znovu přesunování, tentokrát dolů do sálu. Všechno jde přesně podle plánu, snad jen trochu rychle, ale času je tak hrozně málo!

Tváře přeplněného sálu se obrátily k balkonu na kterém se konečně objevil, tak dlouho očekávaný prezident Havel. Všichni povstali, ozval se hlasitý potlesk, průchod úzkou uličkou do čela sálu nebyl vůbec jednoduchý, davy se opravdu snažily přiblížit co nejvíce a ulička se pomalu, ale jistě zužovala. Konečně došel do čela sálu a s celým doprovodem usedl k připravenému stolu.

A znovu uvítání, malé dárky od Sokolů, taneční vystoupení mladých. Ty nejodvážnější ženy a dívky dokonce vyzvaly pana prezidenta k tanci a podle jejich názoru, především valčík je jeho taneční doménou.

Ve svém krátkém projevu poděkoval pan prezident za pomoc a podporu, kterou krajané poskytovali po celá léta disidentům a vůbec všem, kteří se snažili doma bojovat proti komunistickému režimu. Zároveň dodal, že krajané byli, jsou a vždycky budou důležitou součástí národa.

Podobně asi vypadá každá návštěva prezidenta Havla u krajanů v kterékoliv zemi. Je až neuvěřitelné jak tento velmi tichý, až nenápadný muž dovede kolem sebe vytvořit atmosféru pohody a klidu a jistě sounáležitosti.

A když kolona bílých, reprezentačních Fordů opouštěla parkoviště před hlavním vchodem lidé nejen mávali, ale i dodávali: "Hodně brzy zase nashledanou."

Setkání v knihovně

(rozhovor s prezidentem V. Havlem)

Nadpis tohoto rozhovoru zní až trochu symbolicky - ano, kde jinde by se novinář měl setkat s prezidentem V. Havlem, známým dramatikem a intelektuálem, než v knihovně.

Pravdou však je, že knihovna bylo jediné klidné místo, které jsme mohli 27. března v sydneyjském Sokole najít. Pan prezident přišel spolu s manželkou a celou suitou, která ho při podobných rozhovorech doprovází. První se ho zmocnila moje kolegyně z českého vysílání SBS. Pak přišla moje příležitost.

"Pane prezidente, četla jsem váš projev, který jste pronesl 4. července 1994 v Den nezávislosti ve Philadelphii v Americe. Hovořil jste v něm o potřebě světové spolupráce, o potřebě světové harmonie, o hledání našeho místa, v kosmu. Projev se mi moc líbil, především pasáže o spolupráci, spolenectví a vzájemné toleranci. Ale upřímně řečeno, v dnešním světě, kde se lidé spíše vzdalují, než aby se přibližovali, kde spíše válčí, než aby se snažili vzájemně pochopit, se mi zdá tak trochu utopistický. Myslíte, že alespoň naše děti, či spíše vnuci, se dožijí světa o kterém jste hovořil?"

Já se odmítám považovat za utopistu, neboť utopistou je člověk, který vymyslí u zeleného stolu, či ve vědecké pracovně jakýsi koncept lepšího světa a pak nutí svět, aby se podle tohoto konceptu choval. Já jsem pouze člověk, který chová v sobě určitě naději, který se pokouší je artikulovat, který je nabízí svým spoluobčanům, a který chová jakési ideály, a o těchto hovořil v rozma-

nitých projevech, aniž má sebemenší jistotu, že si je někdo osvojí nebo že půjde jejich cestou, já pouze ukazuji na hrozící nebezpečí a zároveň hledám cesty, jak toto nebezpečí odvrátit.

A doufáte, že se tak stane ?

Bez naděje by se nedalo žít. Já jsem ve vězení poznal mnoho lidí, kteří ztratili jakoukoli naději a ti lidé ztratili s tou nadějí zároveň smysl života a pak trpěli v tom vězení neivíc. Já myslím, že naděje je stav ducha, že to je jakási dimenze která nám dává vůbec chut snášet tento pozemský život.

A teď trochu jinak. Jste prezident a zároveň dramatik. Není to trochu schizofrenické, jako kdybyste měl v sobě dvě osobnosti? Pokud je to tak, která osobnost je silnější ?

Já bych to zase tak od sebe nerozděloval. Citím se být především sám sebou. Snažím se být identickou osobností. A osud mi připravil různé situace a příležitosti jak sám sebe uskutečňovat, jak se pokoušet cosi dělat, co má smysl. Dělal jsem rozmanité věci a vždycky jsem se snažil je dělat dobře, snažím se dobře prezidentovat. Jestli se mi to daří, to musí posoudit jiní, ale necítím se být rozštěpen na spisovatele, vězně, manžela své ženy, prezidenta či nositele nějakého čestného doktorátu, či cokoliv jiného.

Obvykle jste si vybíral témata pro své hry z absurdního světa ve kterém jste žil. Myslím si, že svět politika není o nic méně absurdní. Hledáte nějaká témata a doufáte, že někdy v budoucnosti budete psát hry z tohoto světa ?

Já osobně mám zkušenost, že divadelní hra se rodí ze situace. Ze zážitku nějaké situace. Alespoň já jsem to tak na sobě pozoroval. A inspirativních situací zažívám stovky, dnes a denně, i jako prezident, a možná zvláště jako prezident.

Tři povolené otázky i tři odpovědi dozněly. Poděkovala jsem za rozhovor, a pana prezidenta se opět zmocnili další novináři, tentokrát čeští z jeho doprovodu. Ještě jsem chvíli seděla a přemýšlela. Je vždycky dobré se setkat s moudrým

člověkem, a je to o to lepší, když víme, že ten člověk je v pozici, kdy, jak říkáji Australané "he can make a difference".
(rozmlouvala Jana Háberová)

Setkání druhé

Pani Olga Havlová je štíhlá, elegantní žena, která se zdá být jako zrozená pro funkci - manželky prezidenta. Ví přesně, kdy má stát taktně v pozadí a kdy zase vystoupit do popředí. Přitom se stejnou důstojností vystupovala jako manželka vězně Havla, když mu nosila balíčky do vězení a kdy se jí lidé báli pozdravit na ulici.

Využila jsem proto chvíle, kdy odpočívala v relativním klidu knihovny a položila ji několik otázek.

Jaké to je, být najednou první dámou v zemi ?

"Musím říct že mám občas takové absurdní pocity, ale většinou to беру prostě jako jednu z věcí, která nás potkala, protože nás už potkalo v životě tolik věcí. Prostě už jsem zvyklá, že s Václavem bylo vždycky nějaké překvapení.

Bylo to jednodušší žít s dramatikem než žít s prezidentem ?

Ne, to je úplně stejné, on je hrozně energický a všechno dělá hrozně pořádně a důkladně. Prostě jako poctivě a důkladně psal hry, tak teď dělá prezidenta, stejně pořádně a důkladně.

Jak jste prožívala tu změnu, a co jste tomu říkala?

Jako když vás někdo hodí do vody a vy musíte začít plavat. Prostě byla taková situace, až to skončí tak budu

ráda že bude Václav zase soukromá osoba. Teď už bych asi nic nezmohla, i kdybych se bouřila. Už je také pozdě, už to táhneme tři roky.

Jak vypadá váš pracovní den ?

Já hlavně pracuji v nadaci Dobré vůle, kterou jsme s přáteli založili. To je teď takové moje hlavní zaměstnání, které mě baví. Nadace pomáhá handicapovaným dětem, starým lidem, prostě těm, kteří to potřebují. To je taková věc, pro kterou já, ve své pozici, mohu hodně udělat a která mě prostě dává pocit že má smysl.

Jak berou lidé doma podobné nadace ?

Velmi dobře, protože dříve nebylo zvykem, aby se manželky prezidentů nebo ministrů staraly o podobné věci. Lidé nás podporují a tak může Nadace pracovat.

Chvilka klidu skončila a pan prezident už zase spěchá, tentokrát na setkání s australskými umělci a pani Olga jde samozřejmě s ním. Jestli prezident nemá lehký život, tak jeho manželka to nemá o nic lehčí.

J.H.

ZAJÍMAVOSTI

JUDr. Jaroslav Anděl, předseda světového sdružení bývalých vězňů v exilu, uveřejnil v Necenzurovaných novinách č. 87/95 otevřený dopis paní ing. Aleně Hromádkové, předsedkyni nedávno založené nové politické strany Demokratická unie (DEU). Pan Anděl se jako člen této strany, ve které je i více exulantů, zúčastnil pracovní porady předsedů místních a okresních organizací DEU v pražském Radiopaláci a takto ve svém dopise reagoval: "... co jsem tam na vlastní uši a oči zažil, nebyla schůze demokratické strany, a tím méně strany, která nese jméno Demokratická unie, ale naprosto autoritativní představení dvou osob, z nichž jedna jste byla Vy." (Druhou byl Josef Kudláček). O stanovách strany pan Anděl řekl, že "jsou jedny z nejnedemokratičtějších". Shledal, že "... jsou v naprostém rozporu s pojmem demokracie a ještě mnohem více stanovy vámi upravené a předložené k registraci". Upozornil, že členové Hromádkovou zvolili, "ačkoliv nikdo nevěděl, kdo Vás na předsednická místa posadil a čím jste si to zasloužili". Svůj dopis končí slovy: "Nehleďte omylem snahy o rozbití DEU příliš daleko od sebe."

Podle ministra obrany V. Holáně chystá česká armáda vojenská cvičení pozemních a leteckých sil s Polskem, Francií, Německem, Holandskem a USA. Předsedu výboru Jiřího Payna, zajímalo, proč česká armáda necvičí např. s armádou tureckou. Ministr odpověděl, že o tom nerozhoduje řízení armády samo, ale na základě doporučení NATO, a protože potřebuje cvičit bojovou činnost především se svými sousedy v rámci středoevropského regionu.

Generál Alojz Lorenc, za komunistů šéf StB, nedávno v Čechách odsouzený, odmítl nastoupit trest a jako Slovák se "stáhl" domů, v pevné víře, že mezi svými mu to možná lehčeji projde. Za této vládní konstelace se asi nemýlí. Svědčí o tom přinejmenším i rozhovor (dvě pokračování) promečiárovského deníku "Slovenská republika" 8/2. Nějaký pocit viny ho netíží. "Nenajdete žiadne státnosti na fyzické násilie zo strany StB, ale dôkazy o korektnom zaobchádzaní... Viete, ja nie som priateľom tých inflačných ospravedlnení každý každému. Skutočnosťou však je, že ak komukolvek organizácia StB v čase mojej zodpovednosti ublížila, tak ma to úprimne mrzí.....Som presvedčený o tom, že som úmyslný čin, z ktorého ma v Česku obvinili, nespáchal..... Verte mi, že ak by rozvoj Slovenska závisel od toho, či budem vo vadení, rád si tam pôjdem sadnúť." Málem bych se vsadil, že od toho rozvoj Slovenska záviset nebude. Korunou rozhovoru je otázka redaktorky Eriky Vincourekové: "O vaši odbornosti nepochybuj ani vaši nepřítelé, takže uzná-li vás soud nevinným a politici vás osloví, šel byste do toho znovu?" A soudruh generál StB skromně: "Každá doba si svojích lidí doteraz našla". Český spis o jeho trestných činech má sice 20 tisíc stránek, ale generál Lorenc vystupuje v televizi, podniká, jezdí v luxusním BMW. Doma je doma.

Strípky - ČsT USA

ZPRÁVY

Poprvé od roku 1945 se na území republiky narodilo méně dětí, než zemřelo lidí. Vyplyvá to z posledních údajů Českého statistického úřadu. Pokud se vyloučí další vlivy, například migrace, pak obyvatel v ČR ubylo.

Podle odborníků se za minulý rok narodilo jen 110 000 dětí, tedy asi o 11 000 méně než v roce 1993. Úmrtnost sice v posledních letech postupně klesá, ale přesto nyní zemře 115 000 lidí, tedy téměř dvanáct z tisíce. Podle vládních prohlášení z poslední doby, může současná krize porodnosti přerůst do velmi vážného problému ohrožujícího ekonomiku státu. Propočty ministerstva práce a sociálních věcí ukazují, že již v nejbližších letech začne výrazně růst podíl starších obyvatel ve společnosti a nebude se dostávat lidí v produktivním věku.

V budově bývalého Federálního shromáždění v Praze se konalo Evropské bankovní a finanční fórum (EBFF). Fórum zahájil svým projevem ministerský předseda Václav Klaus. Vytyčil zde hlavní úkoly ranného posttransformačního období v České republice - nezasahování státu do ekonomiky a spojení hospodářského růstu se snižováním inflace. Bankovního fóra se zúčastnilo přes dvě stě zástupců předních bank nejen z celé Evropy, ale i například z USA, Jižní Koreje, Kuvajtu a Izraele. Nechyběli ani významné osobnosti z ČR a i z jiných zemí. Účast odehrál pouze slovenský premiér Vladimír Mečiar.

Ministerští předsedové Slovenska a Maďarska Vladimír Mečiar a Gyula Horn uzavřeli v Paříži slovensko-maďarskou mezinárodní smlouvu o přátelství, dobrém sousedství a vzájemné spolupráci, která byla schválena vládami obou zemí a nyní ji čeká ratifikace v parlamentech. Ještě před zveřejněním textu smlouvy se však vyskytly první výhrady, zejména v nejožehavějším problému celé záležitosti - otázce maďarských menšin na Slovensku. Proti navrhovanému řešení této otázky protestovali zástupci jak maďarských tak i slovenských politických stran. Maďarští kritici se domnívají, že smlouva je pro Maďarsko nevýhodná a přirovnávají ji k Trianonské dohodě z roku 1920, která odebrala Maďarsku zhruba dvě třetiny jeho území. Předseda Slovenské národní strany Jan Slota naopak uvedl, že dokument neguje mimo jiné i územní integritu Slovenska. Po zveřejnění smlouvy se nedůvěřivě k řešení sporných otázek vyslovili i představitelé jiných seskupení, kritizovali hlavně nejasné znění smlouvy a absenci některých důležitých problémů. Předseda Strany demokratické levice Peter Weiss také zdůraznil, že smlouva byla podepsána pod silným mezinárodním tlakem. Přesto se političtí činitelé k jejímu schválení vyjádřili optimisticky.

Na Michala Kováče, syna slovenského prezidenta, vydala německá prokuratura na základě podezření ze zpronevěry, mezinárodní zatykač. Minulý týden to podle agentury Reuter

potvrdil šéf mnichovské prokuratury Dieter Emrich. Jedenatřicetiletý Kováč je s dvěma dalšími osobami obviněn ze zpronevěry peněz zaplacených slovenskou firmou jako záloha na zboží, které nebylo nikdy dodáno. Podle Emricha byla už jedna osoba v případě odsouzena. Zatykač byl fakticky vydán už v listopadu loňského roku, ale německá prokuratura s tím vyšla na veřejnost až poté, co se o celém případě začalo spekulovat ve slovenském tisku. Prezident Kováč hodnotí celou záležitost jako "pomlouvačnou kampaň", která ho má zdiskreditovat. List Slovenská republika, blízký premiérovi Mečiárovi napsal, že "syn slovenského prominenta" je zapleten do podvodu, který připravil akciovou společnost Technopol o více než 2 milióny dolarů. Generální prokuratura SR zahájila předběžné vyšetřování.

Šéf sekretariátu Občanské demokratické strany (ODA) Josef Reichman byl obviněn za spolupachatelství trestných činů podvodu a zkreslování údajů obchodní a hospodářské evidence. Reichman zatím nebyl zatčen a je stíhán na svobodě. Jak zjistila TV NOVA, Reichman se psychicky zhroutil a je hospitalizován na pražské psychiatrické klinice. Reichmanův podpis figuruje na směnce, která dokládá dluh ODA ve výši 52 miliónů korun u Kreditní a průmyslové banky (KPB). Reichman byl v případě KPB vyslechnut jako svědek již před několika měsíci. Reichman také zprostředkoval, aby pohledávky z úvěru, který si vzala ODA u Československé obchodní banky a Živnobanky, převzala KPB. Za dluh u KPB se zaručila firma Marklap. Aliance dluh nesplatila a KPB - po navýšení základního jmění firmy Marklap ze 100 000 korun na 52 miliónů korun - tuto firmu koupila. ODA poté dostala "nulový výpis z účtu" a považovala dluh za splacený. Dluh ODA však stále existuje, protože Reichman vystavil na dluh směnku splatnou v květnu 1996. Transakci pomohl uskutečnit právník ODA Michal Macek, který byl stíhán pro údajný podvod a zkreslování obchodních údajů. Mimo to je vazebně stíhán i majitel firmy Marklap Adolf Klapka. Ve hře je i náměstek ministra financí Miroslav Tera ODA, který vystavil odborný posudek na podnikatelské záměry, na jehož základě plzeňský rejstříkový úřad zaregistroval navýšení základního jmění firmy. Předseda ODA a vicepremiér Jan Kalvoda naznačil, že postup policie kolem dluhu aliance u KPB může mít skrytou motivaci.

Ředitel uherskobrodské zbrojovky Miroslav Duda, který v neděli 12. března tragicky zahynul, vypadl podle rekonstrukce případu z okna norimberského hotelu nešťastnou náhodou. Podle mluvčího české policie Aleše Svobody byly pro německé kriminalisty okolnosti případu tak jasné, že ani nepožádali o spolupráci českou stranu. Podle mluvčího kriminálního úřadu v Norimberku rekonstrukce vyloučila motiv sebevraždy a na smrti se nepodílela další osoba. S vysvětlením Dudovy smrti se vedení uherskobrodské zbrojovky nemůže spokojit a bude hledat oficiální způsob, jak získat výsledky vyšetřování.

(přetištěno - CAROLINA)

Co píše zahraniční tisk

Praha - Téměř 40 tisíc Čechů, členů odborových svazů demonstrovalo proti návrhu nových sociálních zákonů v sobotu 27. března v Praze na Staroměstském náměstí. Byla to největší protivládní demonstrace od "sametové revoluce" v roce 1989.

Členové česko-moravského odborového svazu protestovali proti návrhu zákonů, které by měly zvednout pensijní věk u mužů o dva roky, (na 62 let) a pro ženy by se zvýšil o čtyři roky. Pensijní věk žen by se pohyboval od 57 let do 61 let v závislosti na množství dětí, které žena měla. Odboráři rovněž protestovali proti navrhovanému snižování pensijních důchodů.

Vláda také navrhuje zastavit vyplácení přídavků na děti všem rodinám s dětmi. A platit pouze těm nejpotřebnějším. Odborové svazy vyhlásily, že by se jednalo pravděpodobně o postižení více než 900 000 dětí.

Odboráři, kteří přijeli do Prahy zvláštními vlaky a autobusy z celé republiky, dále protestovali proti zvyšování cen a proti předpokládanému školnému, které by museli platit studenti středních a vysokých škol. Vysokoškolské vzdělání je zatím v České republice bezplatné, ale podle nových návrhů by se roční polátek pohyboval kolem 370 amerických dolarů.

"Je zajímavé, že nejvíce prosazují placené školství ti, kteří vystudovali na útraty státu", řekl mluvčí a vedoucí odborového svazu Richard Falbr, při svém projevu k demonstrantům. Sám však řekl novinářům, že příliš nedoufá v úspěch této akce a nedomnívá se, že by demonstrace ovlivnila názor vlády.

Organizátoři oznámili novinářům, že téměř 90 000 protestujících přijelo do Prahy, ale na Staroměstském náměstí jich bylo pouze kolem poloviny. Mnozí odboráři si přivezli rodinné příslušníky a ti se místo demonstrování rozběhli v Praze po nákupcích.

Praha - Více než pět let po pádu komunismu, jsou Češi blíže možnosti, že budou moci nahlédnout do archivů StB. Česká vláda potvrdila ve středu 29. března návrh nového zákona, který dovolí občanům nahlédnout do vlastních materiálů, které byly v držení Státní tajné bezpečnosti, což byla obdoba sovětské KGB.

"Souhlasem s tímto návrhem vláda dokazuje svoji politickou vůli pokračovat krok po kroku ve vyrovnávání se s minulostí," řekl předseda vlády Václav Klaus.

V archivech Ministerstva vnitra je více než 100 000 osobních zápisů z dob komunistické éry. Je to však jen malá část z těch, které byly původně založeny. Většinu z nich totiž příslušníci StB spálili krátce po listopadu 1989. Pokud parlament odsouhlasí zpřístupnění těchto zápisů, archivy zůstanou otevřeny do roku 2 000.

Ministerstvo vnitra také bude muset zveřejnit skutečná jména agentů StB a informátorů, kteří jsou vedeni ve spisech jen pod jejich šiframi. Ostatní jména budou ze zápisů vyřazena.

I zde se bude za pravdu platit. Žádost o nahlédnutí do vlastních spisů bude stát kolem 40 korun.

(přetištěno - REUTER)

INFOSTRÁDA

Jaroslav Kovářiček

Tento název jsem si vymyslel, neboť nevím jaký je správný název český. Řeč tu bude o tom, čemu se anglicky říká "information super highway". Pochybuji, že se to dá do naší mateřštiny přeložit jako "informační veledálnice", nejspíše se přejímá název anglický, jak už je dnes nepěkným zvykem. Ani to nečeské slovo "informace" se nedá přeložit přesně, neboť má více významů, např. údaj, sdělení, zpráva, nebo také vědomosti a znalosti za pomoci nejnovější technologie.

Tato "infostráda" přibližuje se dnes ke každému z nás, i k těm, kdo o její existenci nemají ani potuchy. Nevíme se mi pod okny, probíhá přímo mojí pracovní, když tu sedím a klepu do klávesnice počítače. Přes tzv. modem mohu se totiž telefonicky napojit na některou z počítačových centrál a potom si lovit informace z koutů celého světa. Jak skvělý zdá se být náš moderní, technologicky vyspělý svět. Nová technika nám vskutku umožňuje věci, o kterých se předkům ani nezdálo. Cestujeme dnes po světě rychlými automobily či ještě rychlejšími letadly. Na obrazovkách svých televizorů sledujeme události, které se před několika minutami či jen vteřinami udály na opačném konci světa. Všechny tyto velké vynálezy ovšem postupně mění svět a tak i naše životy. Proto je dobré se čas od času pozastavit a zamyslet se nad tímto "novým udatným světem" - jsou tu také skrytá rizika či otevřená nebezpečí a pokud ano, vyváží výhody ona rizika?

Mluvíme tedy o informacích a vědomostech. Jedním ze znaků kulturní civilizace jest právě soustava vědomostí a možností jejich dalšího nabývání. Páteří každé vyspělé společnosti je školský systém, neboť vzdělání zajišťuje nejen produktivitu práce a tudíž materiální bohatství společnosti ale také kvalitu jednotlivcovy života. Za důležité mezníky lidské historie považujeme tedy vynález písma a později knižtisku a další pokroky v oblasti sdělovacích prostředků. Jeví se tedy, že cokoliv, co umožňuje

šíření informací mělo by být nadšeně vítáno. Dovolím si tu ale nabídnout jeden přírůstek - jídlo je jistě životní nezbytností a mnoho času a námahy je v přírodě věnováno právě obstarávání si potravy. Moderní technologie tento odvěký problém vyřešila tak, že problémem západního člověka není dnes nedostatek jídla ale právě nadbytek, tedy přejídání se, které je viditelnou příčinou mnoha zdravotních potíží. Naskytá se tedy dosti složitá otázka: Kdy je čeho dost? Naše tělo ku svému optimálnímu provozu potřebuje určité množství živin požadované kvality. Nadbytek může být, a zpravidla je, škodlivý. Hledáme-li tedy řešení nějaké situace nedostatku měli bychom si nejdříve ujasnit jaká je žádoucí dávka. Je-li nám zima, chceme se zahřát a ne popálit ohněm. Jsou ale situace, kdy se nedá říci, že by něčeho bylo příliš. Treba vzduchu není nikdy nadbytek, nebo svobody či lásky.

Nyní může leckoho napadnout, že tu píš o samozřejmostech, které jsou jasné každé školačce. Můžeme však kolem sebe pozorovat, jak běžné je v našem světě vytváření nadbytků i následné plýtvání a mražení energie nebo zásob. Stává se tak i v případech, kdy počne převládat důraz na kvantitu před kvalitou. Jestliže nám tedy kdosi slibuje snadný přívál čehosi pak je žádoucí hned se ptát: K čemu to bude dobré?

Sleduji rozvoj sdělovací techniky a žasnu nad tempem a pronikavostí těch změn. Není to tak dávno, co jsme do studia jako velkou novinku uvedli CDčka (tedy Kompaktní disky), dnes už se stará elpíčka nevyrábějí ani neprodávají. Svůj první počítač jsem si koupil před deseti lety, dnes je to muzejní kousek, který mi tu pouze zabírá místo, neboť mi přijde nevhodno hodit jej do odpadků (kam jinam ale s ním?). Můj nejoslednější počítač přijme mnohonásobně větší počet dat a zpracovává je mnohonásobně rychleji. Ale i on mi už tak říká před očima zastarává. Na jedné CDROM mám k použití encyklopedii, která by v knihovně zabrala řadu asi dvaceti objemných svazků. Zvuková karta v mém počítači dovede napodobit zvuky všech orchestrálních nástrojů a vytvoří i hlasy nové. Ten počítač nejen mluví, ale dá se vycvičit i tak aby poslouchal moje povely.

Ve výčtu jeho neobyčejných způsobů mohl bych ještě chvíli pokračovat, stačí však, když řeknu, ten počítač mi umožňuje dělat tolik věcí, že mi nezbyvá čas na to, abych se některé z nich naučil důkladně.

Přístup k informacím je a vždycky byl společensky velmi důležitý, proto kdo měl nad ním kontrolu ten měl i velkou moc. A tito měli velkou moc často cenzurovali noviny či páliili knihy. To se však ve světě moderních telekomunikací stává již téměř nemožným. Pomocí celosvětové sítě Internetu mohu dnes předložit jakoukoliv zprávu během minut k použití miliónů počítačových účastníků. Bylo dosti nesnadné rušit rozhlasová vysílání, chtěl-li kdo zabránit toku pro něho nežádoucích informací. Dnešní infostrádu však už nelze přehradit, uzavřít ba ani přibrzdit. Informace prohánějí se nezadržitelně po celém světě, aniž by je mohla nějaká mocenská centrála usměrňovat či ovládat. V tom je velká síla počítačové komunikační sítě, v tom je také její velké nebezpečí.

Při velkém přísunu informací nezbyvá už mnoho času ani prostředků na jejich vyhodnocení či ověření si jejich pravdivosti. Informační jednotka totiž nemusí být nezbytně fakt, může to být omyl (překlep) nebo záměrná lež. Namísto prohlubování vědomostí nastává dezinformace. Vědci a technici s posedlostí vášnivou zabývají se způsoby jak zlepšit proces a tvorbu informací, málo se ale věnují problému hodnocení dat v kontextu praktického života. Všimněme si kolik se dnes vydává novin a časopisů (haldy stromů jsou obětí této posedlosti), rozhlasové i televizní stanice nás bombardují stále častěji svými zpravodajskými relacemi atd. Když si ale ty různé chráněné údaje hloubavě prozkoumáváme, zjistíme, že jsou to povětšinou nepodstatné banality či dohady. Připadá mi to někdy jako když se řítíme v libivém sportovním autu po mnohaproudé dálnici, abychom se tam někde u cíle mohli projít na chvíli lesem na čerstvém vzduchu, když jsme si předtím zničili zahrádku u domu betonem.

Dlouho jsem byl toho názoru, že technologie je toliko nástrojem, o jejím využití či zneužití přece vždy rozhodují lidé. Dnes o tom pochybuji. Rozdrobení

do malých zájmových skupin vědci i technici ztrácejí představu o celku, technika počíná se vymykat z jejich kontroly jako ten pražský Golem. Musíme sice neustále hájit své "právo vědět", měli bychom ale pamatovat i na to CO vědět a PROČ. Možná, že hlouposti fascinujícím tempem ženou se po dálnici, moudrost ale tiše přichází lesní stezkou.

**1993 Award for
Best European Car
Security**

3 1 8 2 4 4 4

**2 Years Warranty
Insurance Approved
Models
Tested & Passed by
Australian Standards
A 37491**

**Authorised Supplier
to
Mercedes-Benz
Australia**

Head Office : 591 Elizabeth Street
Redfern NSW 2016

Obvyklé inzeráty budou
uveřejněny v
dalších číslech AL

Z tajů krás české řeči

Co daly sudičky české řeči do vinku? Copřinesou věky budoucí? Český svět bude větší, okruh české dělnosti bude mít větší poloměr - to vše se projeví v jazykovém vyvoji. Tím, že národ zabere do větších oblastí lidského uplatnění, změní se - doufám - i česká psyché, ubude malichernosti a malosti, škorpivé sočivosti, baráčnické podlézavosti a slintavé podlosti. Český člověk se napřímí, zmužní: i to se nějak projeví v jazyce. Heslo, že co je české, je hezké, ustoupí heslu, že co chce být české nesmí být peské, že českost zavazuje k velikosti, a jazyk takovou výměnou dává jen ziská.... To jsou slova znalce, obdivovatele a milovníka češtiny, jednoho z největších českých překladatelů a autora "bible" o českém jazyce, Pavla Eisnera. Napsal je před nějakými padesáti lety v jedné ze závěrečných statí knihy o češtině "Chrám a tvrz", v kapitole nazvané "Perspektivy".

Poslechněme ještě několik dalších úvah Eisnerových. "Bude se tedy čeština vyvíjet i po nás, bude se dál a dál rozvíjet i nad hroby našich pravníků, a my si to musíme jen přát, neboť je to první předpoklad pro takový český život budoucí, který si zaslouhuje, aby byl žit. Ani nejušivější jazykozpytec se nedobádá, kam až další vývoj češtiny dovede i jen za dalších tři sta let. Chceme-li však, aby česká budoucnost byla bohatá a zdárná, budeme si přát, aby se náš dnešní jazyk zdál již lidem z roku 2050 jazykem hodně minulým, snad i bezděčnou humorností nadaným, a aby se Ph. C. Spytihněv Klobása potil nad seminárkou například o jazyce této knihy..."

Eisnerova vize pokračuje: "Zrodí se mnoho a přemnoho nových českých slov, a leckteré české slovo se odebere k předkům svým. Ta nová v duchu pozdravujeme, doufajíce, že to budou trofeje zmoženého českého života vnějšího i vnitřního. Slova, která se odeberou k otcům svým na velké Olšany jazyka, želíme, ačkoliv ani dnes netušíme, která slova z našeho slovníku to budou: člověk žijící v jazyce a jazykem nechtěl by z něho ztratit ani nejmenší částku. Ale

nedá se nic dělat, i na slova čeká a číhá jejich Atropos s nůžkami.... Napevno víme, že bude pokračovat poevropšování češtiny, europeisace slovníku a frazeologie. Nepůjde v zásadě o nic nového, jako již odedávna, bude se čeština - a patrně rostoucí měrou - vyrovnávat s cizím a mezinárodním výrazivem, vznikne mnoho slov přejatých, mnoho kalků slovních i frastických. To všechno zdravý jazyk snese. Civilizační a kulturní commercium není samo o sobě nebezpečím, dokud se v jazyce, tedy v jeho nositelích, uplatňují dostatečné impulsy kontrolní, vyrovnávací a především tvůrčí..."

Zakončeme tuto perspektivní úvahu těmito slovy Eisnerovými: "Naše dnešní čeština, nástroj podivuhodný, je výsledkem hledání, tápání, vynalézání, zavrhování, zkoušení, bloudění, výbojů, vítězství, proher, lačné dychtivosti, zvlhčené zvladavosti, faustovské nenasytlosti, jež byla v praotcích..." Amen, dodejme.

Sudičky nesudičky, český červ pochyb hlodá i po tom posvátném zakončení. Zmužněla a napřiměla se naše řeč během posledního půstoletí? Nezesoudruhovatěla? Nespepíčtěla? Alespoň intonačně? Nezaletla do temných zákoutí přizemních snah a tužeb?

Prezident V. Havel v Sokole Sydney

Video z návštěvy prezidenta
připravila
Haber Pilot Production
Cena \$ 15.-

Objednávky na telefonu :
(02) 636 1817

Malé zamyšlení nad velkými dějinami

LUCEMBURKOVÉ V PRAZE

Bořek Šindler

Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal! Tak nějak prý hovořil před svou smrtí a před bitvou - tedy před svojí poslední bitvou - u Kresčaku v roce 1345 Jan Lucemburský, český vladař. Byla tato slova pronesena česky? Sotva. O Janu Lucemburském je známo, že sice dovedl obratně vyplundrovat českou královskou pokladnu a dokonce zastavit české korunní klenoty, ale není o něm známo, že by byl hovořil česky. Nicméně novodobí Češi tomu králi jeho neznalost češtiny i jeho zadlužování Čech jaksi prominuli. Jednak proto, že byl otcem skvělého krále Karla IV., jednak právě pro onen údajný projev úcty k české statečnosti, kterým si onen dobrodružný válečník Čechy získal asi na věky.

Česky ovšem hovořila Janova choť, Eliška Přemyslovna, sestra posledního přemyslovského krále Václava III. Její syn Karel byl přece právě tak Přemyslovcem jako byl Lucemburkem, ale poslušnost "po přeslici" se počátkem čtrnáctého století ještě nepokládala za dostatečný důkaz k následnictví trůnu. A Čechům nenapadlo, aby ustanovili, že zchudlý Lucemburk by také mohl uznat svůj závazek České koruně - a česká země byla tehdy zemí mocnou i vlivnou. Meč zvítězil nad přeslicí.

Prvorozený syn zrozený z tohoto manželství Přemyslovy s Lucemburkem byl pokřtěn jako Václav a měl být později jako král Václavem IV. Avšak z úcty ku králi francouzskému, Karlu IV., u jehož dvora byl mladý český Lucemburk také částečně vychován, dal se i on přejmenovat na Karla IV. Václavem IV se potom stal až Karlův syn Václav. Karel hovořil několika jazyky, včetně francouzštiny, italštiny, němčiny a latiny. Po dlouholetém pobytu v zemích západní Evropy se po návratu do Prahy také naučil česky. Byl tedy i on jedním z těch vládařů, kteří se v domácí řeči zdokonalují až v dospělosti. K takovým patřil na příklad i Napoleon, a ovšem Stalin, celá řada anglických králů ve středověku i v novověku, ale také T. G. Masaryk.

Lucemburkové nepřicházeli do zapadákov, když přišli na pražský stolec. Už za posledních Přemyslovců bylo české království mocným a geograficky rozsáhlým celkem, obsahujícím kromě Čech a Moravy také celé Rakousy až k Adriatickému moři včetně Istrijského poloostrova, nahoře na severu Braniborsko včetně tehdy bezvýznamného Berlína a celé Slezsko. Ještě za Václava III byl český král také králem uherským. Karel pak přidal Lužici a stal se též králem Burgundska - žádný jiný slovanský kmen kromě Čechů se nemůže pochlubit králem vládnoucím alespoň částí Francie. A přece nakonec končila éra lucemburská v českém království rozvratem a náboženskými nepokoji, které vyhubily značnou část země a ožebračily a přivedly české království na pokraj zkázy.

Po zavraždění Václava III nebylo mužského následníka trůnu. O ten se již tehdy začali ucházet Habsburkové. Jsme v prvních letech čtrnáctého století. Anglie s Francií procházejí údobím neustálých bojů a celé jižní Španělsko je stále ještě pod doménou Maurů. Skandinávie teprve nedávno přijala křesťanství. Na východě Evropy Mongolové - vyvrátivše Kyjev a podrobivše si Ukrajinu, - ovládají také sotva se probudivší Rusko, které v této době ještě nehraje žádnou roli jako evropská veličina. Itálie ještě zdaleka není Itálií. Po vyvrácení Říma se ono věčné město za uplynulých devět století opět zkonolidovalo pod moci papežů a křesťanské církve a papežové si činí nárok na rozhodování o osudech Evropy - a jsou papežové i vzdoropapežové. Italská města neřímská již kvetou ranou renesancí, Bologna, Florencie, Benátky, Janov - městské státy vykonávají velký vliv na okolní země a Benátky a Janov jsou námořními velmocemi. Východní část bývalé římské říše s hlavním městem Cařihradem, Konstantinopolí, má již svoje vlastní náboženské řízení. Církev je už několik set let rozdělena na západní ovládanou papežem a východní, orthodoxní církev ovládající kromě Řecka také všechny země slovanské kromě Čechů, Poláků a Slováků. Konstantinopol - dřívější Byzantium - není ještě podrobena Turkům a skvělý chrám Boží Moudrosti není proměněn v mešitu. Není objevena Amerika, a Španělé a Portugalci se pomalu odvažují plout kolem břehů Afriky. Jedna z kontinentálních mocností, České království, je formálně začleněno do útvaru zvaného Římská říše národa německého, ale český král je nejmocnější z elektorů císaře, kurfiřtů, a Čechy jsou nejmocnějším celkem administrativním jako člunek oné říše, s centrem v Praze, Přemyslovci vybudované v důležité kulturní i administrativní středisko.

Jan Lucemburský byl pravděpodobně i přes své záliby ve válečnictví a přes svou rozhazovačnost nakonec požehnáním pro českou zemi, již vládl přes třicet let. S králem Janem přišla do Čech vlna francouzských způsobů a mravů a Češi, už tehdy obkličeni německým elementem, se začali zachycovat proudů západoevropských - a ty byly syceny počínající renesancí. Byla to však stále ještě doba vrcholné gotiky a doba středověkých názirání, úzce spjatých s představami náboženskými. Byla to také doba bohatě vyvinutého systému feudálního. Feudální pyramida končila ve své špičce osobou královou a zemští šlechtici byli povinni lenním poslušenstvím. Čeští páni doma většinou nepřítomného Jana Lucemburského nenáviděli. V době své smrti nebyl tedy král po prohrané bitvě u Kresčaku doma v Praze valně postrádán. Asi také proto, že jeho syn Karel vykonával už od svého raného mužství v Čechách úřad regenta. Už jako regent dozrával Karel v Praze velké obliby. Karlovi se dostalo v jeho mládí vybraného vzdělání, především u francouzského dvora. Jeho zvláštním vychovatelem byl muž, který se později stal papežem Klimentem IV, Petr Roger, též zvaný Rossier, opat Fécampský. Karlovi se také dostalo dvouletého vzdělání v Itálii a za jeho vlády byla Praha počtána návštěvou věhlasných italských renesančních literátů a vzdělanců Petrarky a jeho současníka Boccaccia. Byl tedy Karel člověkem vzdělaným a se známostmi v románské části Evropy, které dopomáhaly mladému vládci ve stabilizaci královské moci vůči domácím šlechticům. Tehdy byla ovšem česká šlechta skutečně česká, domácího původu, a nebylo jí zcela proti mysli, když po dekadách vlády

neprítomného krále zasedl na Hradčanech vzdělaný vladař požívající respektu v Paříži i v Římě. Nahlédala tedy Praha Karlova přes Bavorsko a Řezno k obzorům vzdálenějším i vyšším, a nejen středoevropským.

Mezi pozoruhodnými počiny Karla IV bylo tolik významnosti, že by jejich popsání vyžadovalo celou knihu. Poukážme však alespoň na některé z těch nejpozoruhodnějších. Stal se císařem, říšským císařem a vladařem nejvýznamnějšího administrativního celku v Evropě, a město Praha se stalo centrem administrativy celé říše. Zvláštním právním aktem zvaným Zlatá Bulla Karlova, potvrdil císař Karel zvláštní status českého krále v tomto multinárodním celku. V Praze zřídil arcibiskupství. Jak už dříve poukázáno, přidal k českým korunním zemím také Lužici a stal se králem burgundským. Jako českému králi byl Karlovi zavázán feudální poslušností i vévoda Lucemburský.

Karlova stavební činnost v Praze je patrná dodnes. Karlův most a Nové Město pražské vznikly za jeho vlády - rozšíření Prahy, která byla tehdy městem důležitějším a větším než anglický Londýn, muselo být pocítováno Karlovými současníky jako čin vpravdě revoluční. Karlovy vztahy k Římu nedaly tušit příchodu událostí, které za vlády jeho syna potom poničily celou zemi. Zřízení pražského arcibiskupství a dosazení Arnošta z Pardubic na arcibiskupský stolec patří k nejprozíravějším činům Karlovým. Posílil moc církve, která tehdy ještě zřela na Čechy jako na věrné syny křesťanské rodiny, nerozdělené husitstvím, ani reformací.

Nejrelevantnějším činem Karlovým však asi bylo zřízení pražské university. Stalo se tak v roce 1348, sotva tři roky po smrti otce u Kresčaku. Praha se tak stala centrem kulturního dění celé říše, a první universitou severně od Alp a východně od Paříže. Do Prahy se sjížděli studenti i učitelé z celé říše a toto kulturní vření kolem nové university zanechalo v zemi nesmazatelné stopy. Čeští Slované, jedni z pozdních příchodců do Evropy, se tedy nejen udrželi v místech, do nichž jejich pohanští předkové před nějakými osmy sty lety přišli, ale dovedli se pokřestit, zkonsolidovat a utvořit ze svého hlavního města kulturní centrum obrovské říše. Ne právě špatná bilance slovanského kmene kdysi dorazivšího k Řípu.

Král Karel navíc po sobě zanechal i jiné statky včetně hradu Karlštejna, nově zřízených vinic (i dnes ještě fungujících), nových francouzských method v zemědělství a systému rybníků ještě dnes sloužícímu českému rybolovu.

Není možno nezminít se o souvislostech, které spojují moudrost Karla IV s moudrostí jednoho z prvních Přemyslovců, svatého Václava. Václav ovšem ještě nemohl vědět, že bude jednou na Hradčanech následován tak vznešeným a osvíceným a zároveň vzdělaným vladařem, jakým byl král Karel. Karel IV naopak o Václavovi dobře věděl. Všude v Čechách i mimo Čechy kolovalo množství legend o životě svatého Václava, většinou ovšem v latině. Karel sám k těmto legendám dodal další - svůj vlastní výtvar o životě a utrpení svatého Václava. Postava Václavova jako patrona země české již za Lucemburků dosáhla rozměrů pevné národní tradice, a Karlovo navázání na tradici Václavskou svědčí o její eminenci v dějinách českých zemí.

Další historickou zajímavostí je zájem Karlův o staroslověnskou křesťanskou minulost Čechů. Karel dokonce oživuje kult staroslověnské literatury - nechává zřít klášter

Emmauzy v Praze poblíže Vyšehradu. Tam se pak rozšiřuje studium starých zápisů dotýkajících se dob říše Velkomoravské. Je tedy za Karla jasná povědomost kontinuity českých symbolů a tradic sahajících zpět o pět století, a není pokládána za neslučitelnou s Karlovým "západním" nazíráním. Dovedl-li kdo z českých panovníků skloubit českou staroslověnskou tradici s přítomnou západní orientací země, byl to právě král Karel.

Byl-li život Karlův a jeho panování v Čechách érou pokroku, úspěchu a všeobecné prosperity země, stalo se panování jeho syna Václava pravým opakem. Václav zdědil sice všechny předpoklady k pokračování v díle započatém otcem. Jeho úchylnost a obklopování se prostopášnými milci však záhy vedly k přístrojení jeho vztahu k církvi a k české šlechtě. Za potlesku těch, kdo postrádali Karlova vzdělání, mezinárodnosti a rozhledu, pomáhal vytvořit Václav situaci, kdy se z Čech během první poloviny století patnáctého stalo kolbiště národních a náboženských bojů. Jeho Dekret kutnohorský z roku 1409 sice odevzdal universitu české klíče a z mezinárodně koncipovaného vysokého učení se stala universita česká, ale na druhé straně toto "znárodnění" mělo za následek odchod velké části studentů i učitelů a založení nových vysokých učení v Eriurtu, v Lipsku a v Krakově. Neschopen čelit problémům se šlechtou, s městy a ani s prostými obyvateli Prahy, zemřel nakonec neželén prakticky nikým, a vystavil české království na pospas náboženským rozbrojům a válkám husitským. Václav vchází do dějin jako mrhač dědictví velkého otce.

Život Václavův byl také poznamenán rozbroji s bratrem Zikmundem. My Češi často zapomínáme, že i Zikmund, ona "liška ryšavá", byl synem velkého otce Karla IV. Václav se stal říšským císařem ještě za života Karlova. V této funkci byl následován bratrem Zikmundem, který ovšem také po bratrově smrti uplatňoval nárok na český trůn. Zhýralec Václav, král pod jehož vedením české království se ocitlo na pokraji zkázy, Čechy nenáviděn není. Jeho bratra, také alespoň z části v Praze vychovaného, a daleko lepšího administrátora a jistě schopnějšího následovníka otce Karla IV, Češi zavrhuji. Nebo doposud alespoň rádi ignorují. To ovšem úzce souvisí s další kapitolou dějin, kapitolou husitskou. A se Zikmundovým postojem k Husovi.

Českým uším lahodí, že kromě Jana měli tři další Lucemburkové, kteří vládli českému království v žilách krev přemyslovskou, jakkoli byla tato krev za posledních přemyslovských vládců "zředěna" krví cizích manželů. Lahodí jim také, že Jan si vzal Přemyslovnu, Elišku. A nejlahodněji zní našim uším téměř všechno to, co se dělo za panování Karlova. Byl opravdu vládcem evropského formátu a byl Čechem-Evropanem. Hned po bitvě u Kresčaku, sotva byl jeho otec pohřben, je Karel v Bonnu korunován na Krále římského svým prastrýcem, kolínským arcibiskupem. Rok poté, 1347, je korunován s manželkou Blankou pražským arcibiskupem Arnoštem v kostele svatého Víta na Hradčanech za českého krále. Za své italské návštěvy v roce 1354 přitáhl s vojskem do Říma, kde slavně přijal korunu a s ní i titul císaře římského. A kromě těchto poct je tu ovšem i jeho bulla, která zavazuje římské kurfierty dát učit své prvorozené syny nejen latině a němčině, ale také jazyku slovanskému, češtině.

Po Karlově smrti v roce 1378 bylo jeho tělo vystavováno v několika pražských kostelích - a také v klášteře Emauzském Na Slovanech jim založeném - a nakonec uloženo v metropolitním chrámě svatého Vítava na Hradčanech. Tak skončily ostatky nejoblíbenějšího krále, který kdy v Čechách panoval v kostele založeném jeho váženým předchůdcem, svatým Václavem, a jsou tam uchovány dodnes. Prozřetelnost dopřála Čechům mít na trůně krále, jehož vychování v mládí navždy poznamenal jeho pobyt v Paříži u dvora krále francouzského. Do Paříže se také Karel vrátil, jakoby v předtuše blízkosti smrti, v lednu 1378, a na zpáteční cestě se zastavil u kolébky svého rodu po meči, v Lucemburku. Tam panoval Karlův bratr Václav a ten na Karlovu přimluvu pak Karlova syna Václava ustanovil svým vlastním dědicem země Lucemburské, předtím povýšené na vévodství. Byl tedy i život českého dvora poznamenán Karlovým francouzským a vlášským vychováním blahodárně a trvale. Snad právě také proto se z Karla, přítele papežova, nestal bigotní omezenec.

Ani okolnost, že král Karel neprozřetelně rozdělil svou říši mezi své dva syny, Václava a Zikmunda, nedovedla ubrat na popularitě onoho vladaře u jeho poddaných a jejich potomků. Hrozné náboženské války však přivedly kvetoucí říši na pokraj propasti a zlomily českou moc a český vliv v Evropě, i přes dočasné válečné úspěchy báječného Žižky. Éru rozmachu, jak se zdá, zakončila vrtkavá vláda Václavova spolu se zaslepeností všech těch, kteří nemajíce přehled po obraze Evropy a postrádající rozhledu vzdělaného Karla, počali utápět zemi v bratrovražedných bojích a začínali zaspávat renesanci.

Era Lucemburků na českém trůně končí posledními dvěma lety vlády mladšího Karlova syna, Zikmunda. Ten konečně dosedl na český trůn rok před svou smrtí, 1436, ale už v prosinci 1437 zemřel. Jeho vláda v Praze byla krátká a ještě před smrtí opustil Prahu směrem na Znojmo, odkud se již nikdy do hlavního města nevrátil. Lucemburská kometa dostoupivši zenitu za Karla v Čechách zhasla se životem Zikmundovým a v zemi opět započínaly - nebo spíše ještě daleko neskončily náboženské rozmačky, kterým Čechové dali přednost před mocí nad střední Evropou. Z Čechů se stával malý národ s omezenými ambicemi, byť i mohl přijímat "pod obojí"...

Omluva:

Omlouváme se všem znalcům české historie, kteří jistě po přečtení minulého malého zamyšlení, zalistovali v dějepis a snažili se zjistit kdože byl manžel svaté Ludmily. Samozřejmě že to byl Bořivoj, což správně napsal Bořek Šindler. O to ostatní se postaral redakční šotek (J.H.). Ještě jednou se autorovi i čtenářům omlouváme.

Redakce

VELIKONOCE 1995

Svatý týden

Slavení velikonoce je vrcholem roku církve. Na ně se připravujeme po celou postní dobu. Ve svatém týdnu prožíváme Kristův přechod ze smrti do života. Od jeho slavného vjezdu do Jeruzaléma, přes poslední večeři, kdy nám dává sám sebe za pokrm, jeho smrt na kříži až ke slavnému vzkříšení, které je základním kamenem naší víry. Sv. Pavel píše : " Nevstal-li Kristus, naše víra je marná."

Letos budeme prožívat Svatý týden takto:

9.4. Květná neděle - Ježíš je oslavován zástupy, které volají "Hosana" a později "Ukřižuj". Mše svatá se svěcením ratolestí v 11,30 v Surry Hills

11.4. Uterý sv. týdne - Bohoslužba svátosti smíření (sv. zpovědi) v kapli v Eppingu, 199 Epping Rd v 19 hod. Zpovídat bude rovněž slovenský kněz P. Viktor Števko SVD

13.4. Zelený čtvrtek - Dopolodne v 10 hod. v katedrále mše svatá se svěcením olejů a obnovením kněžských slibů. Všichni jsou zváni, aby vytvořili společenství se svými kněžími.. V 18 hodin večer. v kostele sv. Antonína v Crovdonu, 7 Alexandra Ave mše sv.

14.4. Velký pátek - Den, kdy poděkujeme postem Ježíšovi za to, co pro nás podstoupil připomeneme si jeho utrpení. Obřady Velkého Pátku začínají v 18 hod. v kostele sv. Antonína v Crovdonu.

15.4. Velikon. virgílie-Bílá sobota je den, kdy se církev modlí u Božího hrobu. Přes den mše sv. není. V noci se pak slaví slavnost světla,křestní vody, eucharistie. Obřady začínají až po setmění, aby vyniklo světlo na pozadí tmy, které ukazuje na Krista, vítěze nad temnotou smrti.. Začátek ve 20 hodin v kostele sv. Antonína v Crovdonu.

16.4. Boží hod velikon- Slavení vzkříšení pokračuje dále. Mše sv. bude v 11, 30 dopoledne Surry Hills

Příjďte se setkat s trpícím a vzkříšeným Kristem

páter Jindřich Kotvrda

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Sokolské kino PONREPO

má v dubnu zasloužený odpočinek.

V neděli 14. května v 15 hod,

vás zve

na úsměvný český film

KONEC STARÝCH ČASŮ

který byl natočen na motivy románu
Vladislava Vančury.

Režie : Jiří Menzel

Scenář : Jiří Blažek

V hlavních rolích uvidíme :

Josefa Abraháma, Mariana Labudu,

Jaromíra Hanzlíka, Rudolfa

Hrušínského, Jana Hrušínského,

Jiřího Adamíru, Josefa Somra,

Stelu Zázvorkovou, a další.

Film pobaví i náročného diváka.

Vstupné dobrovolné.

Po programu lehké občerstvení

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

Magnetic
ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je 8 kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku.

Zábava pro dospělé i pro děti a celoroční koupání!

Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Navštivte nás na Rose Bay a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem od \$ 260.-

Informace:

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon: (02) 371 9164

COUNTRY CLUB

30 Devonshire Rd. Kemps Creek

upozorňuje všechny zájemce,
že v sobotu 29. dubna začíná

Taneční škola

kursy pro děti ve 13 hod.

kursy pro mládež ve 14 hod.

kursy pro dospělé v 15 hod.

Srdečně zveme všechny
příznivce tance

CESTA EGYPTEM

Po stopách zašlé slávy

Dagmar Balcárková

Byl jednou jeden faraón a jmenoval se Amenhotep IV. V době Nové říše, v roce 1396 před našim letopočtem založil nové město, nazvané Achetaton. Toto město se během jeho vlády stalo hlavním městem místo původního Vésedu (řecky Théby). Prosím nezaměňte s Thébami v Řecku, které měly tak slavnou minulost, a dnes jsou jen malou osadou, nazvanou "Thiva".

Město Vésed na západním břehu Nilu se rozkládalo v blízkosti dnešního Luxoru. Bývalo hlavním městem Horního Egypta již od doby Střední říše, od 11. dynastie, a počínaje rokem 1580 před našim letopočtem, také sídlem egyptských faraónů, a střediskem kultu boha Amuna s jeho mocnými kněžími.

Faraón Amenhotep IV změnil své jméno na "Achnaton", a v nově založeném městě Achetatonu se věnoval výhradně uctívání slunečního boha Atona, kterého uznával za jediného boha. Tím vešel do dějin jako první monotheista. Pro nás bude kromě toho monotheismu zajímavý také pro svoje rodinné vztahy. Jeho ženou byla jeho vlastní sestra, krásná královna Nefertiti, která je dodnes populární mezi dámami, které dbají na svůj vzhled a chtějí vypadat mladě. S Achnatonem měla šest dcer, a jednou z nich byla nám již známá Anchesenamun, manželka Tutanchamunova, která, jak jsme si již řekli, ovdověla, a musela se provdat za toho starého dědka. Z nových vědeckých výzkumů již také víme, že Anchesenamun byla zároveň také Tutanchamunovou sestrou, ale nevlastní, protože Achnaton byl s největší pravděpodobností také Tutanchamunovým otcem, ale jeho matkou nebyla Nefertiti.

Když faraón Achnaton zemřel, stal se Tutanchamun jeho nástupcem. Pod tlakem kněží boha Amuna musel mladý faraón obnovit jeho kult a vláda se opět vrátila do Vésedu. Město Achataton pozbývalo významu a po 50 letech zcela zaniklo. Jeho rozvaliny najdeme 300

kilometrů na jih od Caira blízko města Tell el Amara. Stále je ještě vidět, kudy vedly ulice, a zbytky královského paláce i ruiny hlavního chrámu se dají zřetelně rozeznat. Na východní straně města je skupina hrobek, z nichž vyniká hrobka velekněze slunce, Meri-Re. Některé z těchto hrobek sloužily později jako kopské chrámy. Vykopávkami v okolí města Tell el Amara, a hlavně odkrýváním královského paláce, se intenzivně až do roku 1926 zabýval slavný archeolog, Sir William Matthew Flinders Petrie. Později se věnoval vykopávkám v Palestině. Zemřel téměř 90 ti lety v roce 1942. V jeho práci v Egyptě dnes pokračuje mladá generace archeologů z Ameriky, Anglie, Rakouska a Německa. Byly nalezeny cenné sochy a 300 hliněných destiček s klinovým písmem v babylonském jazyce. Populární barevná busta krásné královny Nefertiti pochází rovněž z Tell el Amara, a dnes ji můžeme vidět ve Státním muzeu v Berlíně.

Také z hlavního města Vésedu zbyly jen rozvaliny, které jsou archeology pokládány za největší na světě, a jsou stále hojně navštěvovány jak turisty, tak i vědci. Město Vésed se těšilo největší slávě v době 17. a 18. dynastie, kdy moc faraónů zasahovala na severovýchod až po řeku Euphrat, a na jihu až do Sudánu. Mohutný chrám boha Amuna byl budován po staletí. Víme, že budování tohoto chrámu musel podpořit i mladý Tutanchamun, i starý faraón Ay (nám již známý dědek, kterého si musela vzít Tutanchamunova mladá vdova). Stavba tohoto chrámu byla dokončena za faraóna Ramsese II.

Chrámy se rozkládaly k jihozápadu v hlavní části města, zvané Karnak, která byla původně zasvěcena bohu slunce Ré, podle egyptské mytologie stvořiteli a vládci světa. Ramses II. dal během své vlády postavit velkou síň, kterou dal vyzdobit nádhernými reliéfy, které připomínají jeho vítězství nad chetity a Sýrii. Stropy této síně spočívají na sloupech 23m vysokých. Cesty k dalším chrámům různých božstev byly vyzdobeny sochami ležících beranů a sfing hlavně v době vlády 18. dynastie, a tyto sochy byly dále doplňovány po mnoho dalších generací. Vedou až k ohromnému obelisku. Původně zde byly obelisky dva, jeden patřil královně Hatšesut, která byla první a jedinou

faraónkou v Egyptě, a druhý jejímu zástupci, faraónu Tuthomosisovi III. Dnes zdobí jeden z těchto mohutných obelisků náměstí "Place de la Concorde" v Paříži.

Po vládě faraóna Ramsese II. začal význam Vésedu pomalu upadat. Od doby 20. dynastie byla moc faraónu na ústupu a přenášela se na kněze boha Amuna. Když nakonec v roce 332 před našim letopočtem dobyl Egypta bez boje Alexander Makedonský, byl Amunovými kněžími prohlášen za boha. Za jeho vlády byl Amunův chrám přestavěn, a konaly se zde náboženské slavnosti a průvody z Karnaku do El Aksur (část dnešního Luxoru, znamená "hrady"), a zpět.

V roce 30 našeho letopočtu dobyl Egypta římský císař Augustus. Město bylo úplně zničeno v povstaleckých bojích. Smutný osud kdysi slavného Vésedu se naplnil.

Moderní město Luxor leží na východním břehu Nilu, cca 700 km na jih od Caira. Zde skončila naše veselá a pohodlná plavba lodí po Nilu. Město je dosti rozlehlé, místy hodně rozkopané, a některé silnice ani nejsou asfaltované. Prašné, rozbředlé a dosti špinavé, působí dojemem jako po bombardování. Uchodníků sedí muži na bobku nebo na nějaké škatuli, případně jen na zemi, pijí výbornou, nádherně vonící kávu, kouří vodní dýmky a hrají v kostky. A jako všude, tak i tady se mezi auty vesele motají "taxiky" tažené koňmi, pasažéři na kolech i na oslech, všude přítomná vřešticí bosá děcka (tam asi nemají školu), ženy, které nesou náklad na hlavě, a za velkého troubení se kolibají autobusy se zahraničními turisty.

Samozřejmě je v ulicích plno obchodníků, a nechybí ani nezbytný bazaar, takže kdo ještě neztratil chuť, odvahu, a hlavně moc "LE", měl možnost i tady se pocvičit ve smlouvání. Já jsem se dala lákat nápisem "Museum of Ancient Arts", kterému jsem dala přednost před kláním s neúnavnými obchodníky luxorského bazaaru, a nelitovala jsem toho. V muzeu bylo hodně zajímavých věcí, litovala jsem pouze, že jsem neměla tolik času, kolik bych byla ke zevrubné prohlídce potřebovala. Tak tedy - snad až příště.

(pokračování příště)

PERLY A PERLIČKY HAVELSKÉ

Přelud ? Jiříkovo vidění? Splnění snů českého surrealisty? Před deseti, patnácti lety tu byly jen jeho hry na prknech australských divadel. Dnes čelil sám autor vehementnímu náporu bezbřehé přízně na prknech sydneyjské sokolovny. Buď tedy zázrak nebo alespoň úsměv Štěstěny, která českou duši oblažuje jen ob generaci.

Tělem to obr není, ten náš prezident Havel.. Nezasvěcenec by ho i v houfu přehlédli. A přece je Davidem českého úsilí nakonec se nepodat. Jedním z té hrstičky tvrdých ořechů, z těch kteří dovedli odolat svodům klidu a pokoje. Nezachovali se podle přání vládců, nerozešli se v klidu do svých domovů, a nechali se zavírat. Tak nějak to probleskovalo ve vzpomínkách tleskajícího shromáždění, když se na balkoně objevila mírná tvář prostého, slušného a vzdělaného prezidenta České republiky, pokračovatele staré české státnosti. Českému srdci lichotí, když zase jeden český Honza porazil draka. A Václav Havel nemohl nepochopit proč právě v sydneyjském Národním domě potlesk neustával..

Sokolovna nepamatuje nic podobného a nikdy předtím nehostila tolik českých palic - a byly mezi nimi i hlavy slovenské ! Panovala ovšem tradiční česká bujarost, ba neuspořádanost, ale když prezident začal svůj krátký projev, bylo by bývalo slyšet i pád špendlíčku. Hovořil klidně a nepoužil jediného silného slova. A protože Češi si nikdy nepotrpěli na demagogy v roli hradčanských vládců, dostalo se prezidentovi dalších ovací. právě tak i úvodní zdravice starosty Jaroslava Zahradky byla srdečná pro svou prostotu a upřímnost.

Jsmo možná národem až příliš málo formálním. nenosíme fraky, neděláváme fraky a jen ti nejnej dnes libají dámám ruku. Neformálností se vyznačovala i celá atmosféra kolem prezidentovy návštěvy v domě sokolském. První dáma republiky si objednala guláš a guláš s knedlíkem se objevil i před Václavem Havlem. A on, byť před tím projevil záměr nevečeřet, nakonec - podle zaručených zpráv - neodolal, pronesl vřelou pochvalu vůči knedlíkům česko-australské výroby a do guláše se také pustil. A vyžádanou lžici je poléval omáčkou. Seděl při večeři vedle svého spolužáka z obecné školy, mistostarosty Sokola Karla Jeníčka.

Zatímco uvnitř sálu panovala blahá pohoda, předdvěří sokolovny se hemžilo orgány australskými i českými, včetně

epoletovaných fešáků nejméně dvoumetrových, a blyštěly se tam motorky vzorně spořádané uniformované policie. Uvnitř vynikali tajni svými nápadně nenápadnými oděvy - znal tam totiž kdekdo kdekoho a ti tajni byli netajni právě svoji cizostí v našem domácím prostředí. Hemžilo se to i aparáty a filmaři, ale ohlašování čeští novináři nevynikli nijakou dravostí. Dravostí vynikly české tanečnice. Po prvním kole s elegantní Helenkou Zahradkovou - na přání prezidenta to začalo valčíkem - by byly vzácného partnera, zřejmě prošlého pražskou školou, usmýkaly, kdyby byla četa Vojty Ciny nevyhlásila pauzu...

Venku byla ojedinelá žena s dvěma protestními plakáty. Jeden z nich špatnou češtinou hlásal: PODEPIŠTE HAGSKOU SMLOUVU A OCHRANTE NAŠE DĚTI, HAVEL! Neznalost českého vokativu není, jak vidno, jedinou známkou autorčiny neznalosti záluďné češtiny. Prý se jednalo o jistou Australanku. Dovolávat se hágské smlouvy - to se má stát právě Havlovi ! Leč australská policie odmítla ženu odstranit. Ještě dobře, že se neodvážila, nebo že nebyla vpuštěna dovnitř.

Prezident ovšem také vystupoval na australské veřejnosti, měl schůzku s australským ministerským předsedou, měl velkou a televizí přenášenou tiskovou konferenci v Canbere, a zúčastnil se i schůzky uspořádané česko-australskou obchodní komorou a konečně i schůzky s umělci, kteří kdysi účinkovali v jeho hrách. Last but not least - neunavné práci Jany Reichové a Nataši Floreánové se podařilo brilantně zorganizovat a zaranžovat výstavu umělců narozených v Československu v jedné z neprestížnějších sydneyjských galerií, kterou bohužel prezident nebyl s to navštívit. O té bude referováno v příštím čísle A. L.

Bilance prezidentovy návštěvy ? Naprosto kladná. Australský tisk přinesl sice jen poměrně sporné reportáže, ale všechny bez výjimky se vyznačovaly neličenou chválou. Sydney Morning Herald dokonce doporučoval ministerskému předsedovi Austrálie vzít si příklad z českého presidentského systému. Není vyloučeno, že lidé doma stále ještě nezpozorovali, jaké prestiži se jejich prezident těší po celém světě. Snad právě proto, že není typem draufengra a že to je jedna z mála hlav státu, která dovede prozíravě uvažovat. Ať tedy Václav Havel dlouho ještě žije a alespoň ještě nějaký rok prezidentuje.

Bořek Šindler - lovec perel

POSLEDNÍ VYZNÁNÍ

Jan Plavec

Pozornému čtenáři to asi neušlo – ty mé časté reference ke Dvoru Králové nad Labem, coby mému rodnému městu. A nejen rodnému, ale i krásnému a vyjimečnému. Ano, rád na něj vzpomínám a rád se jím chlubím. Jeho silueta je navěky vleptána v mé mysli, římsy nad krby a všechny poličky mám plné dvorských suvenýrů, pohledů a fotografií. Rozsáhlé studie o něm, plány města a mapy jeho okolí naplňují moji knihovnu. Složil jsem na něj i písně a ódy a s jeho jménem na rtech každou noc sladce usínám. Kdybych se však měl řídit vlastním poznáním, je vždy podezřelý, když se někdo na něco příliš často příliš hlasitě odvolává, ať už je to vlast, Bůh, nebo jen globální ekologie, musel bych alespoň nadzdvihnout obočí v mírném zájmu – o co tady vlastně jde? "Kdopak si nám to tu zase na nás odreagovával svůj mindrák? Podářilo se mi ale to obočí až do dnes udržet alespoň v neutrální rovině (naučil jsem se to z výrazů politiků v televizi). Teď je však mé obočí zvrásněno starostmi a tíhou zlého svědomí. Tady už nejde už jenom o můj soukromý problém, tady jde o čest a dobrou pověst celého města.

Naivně jsem si myslel, že útekem do daleké Tasmánie oddám to odhalení a hanbu. Věděl jsem, že to jednoho dne však musí přijít. Zájmy veřejnosti vždycky zvítězí nad zájmy jednotlivce, aťsi sebestavňejšího. Nakonec, nenechali na pokoji Masaryka, nenechali na pokoji Beneše, nedali pokoj ani Havlovi! Proč by měli nechat na pokoji mně? Velká svinstva se ututlat nedají, vždyť i Nixona nakonec dostali! Kdo by ale kdy očekával, že dozvuky Mnichova – poslední akt té ostudné zrady se odehraje až dnes tady, v

daleké Tasmánii. Můj osud, tehdy mi vepsaný do vinku mě konečně dostihl.

Šli po mě již delší dobu, vím to. Otázky byly kladeny, informace hledány, fakta a dokumenty prověřovány. Trvalo to chvíli nežli se ten proces dostal až sem – na druhý konec světa, mezi emigranty, ale zadržet se nedal. Doufal jsem jen, že budu mít víc času připravit se, ukázat víc ze své dobré stránky, odhalit pozvolna své niterné "já" – získat si porozumění, získat kuráž k tomu přiznání. Čas mi však došel – oni to chtějí všechno naráz, hned teď!

Ze spolehlivých pramenů jsem se dozvěděl, že se na mně z mainlandu chystá pohroma. Odkudsi z teplých blahobytných krajů na severu, má být za mnou vyslána osoba za účelem "in depth" interview. A má to být žurnalistka – amatérka, t.č. povoláním "diversional therapist" – samouk! Tak mě tady chce rozebírat ženská, která má zjevně sama největší potřebu pro gauč – t.j. psychoanalytiků! To nám všechno spískala ta Jana Wendtová! Od doby co si podala Gaddafioho (slaboch jeden oturbanovaný), ženské se nás přestaly bát! Však na to doplatil i sám náš bývalý předseda vlády. Musel se dát rovněž se svou dlouholetou, věrnou manželkou a vzít si svoji biografičku. A lidé mu to dokonce vyčítají! Co mu jiného zbývalo, chudákovi! Ta by byla bývala Bobíkovi panečku sepsala "životopis" kdyby ji nebyl býval po vůli! Už to vidím: "Silly old bugger, nenapravitelný sukničkář, ufrňukaný citlivka, falešný ochránce chudých dětí, bezprincipní egotripper, bývalý boss ROH, zvrhlý v nenažraného kapitalistu...." Takhle se může alespoň líbit sám sobě a knížka o něm je objektivní. Co ale chudák já! Všechny skandály jsem o sobě zveřejnil... ona nepotřebuje ani šekovou knížku, má mě v hrsti! Co jestli já si ji odmítnu vzít, nebo se s ní alespoň nevyspím? Co ta o mně na stránkách krajanského tisku nakydá! Já ale nemůžu. Já s abrasivní ženskou nemůžu. Pouhé pomyšlení na kontakt pokožky se šmirglpapírem a naskakuje mi husí kůže. Nešlo by mě to: Ani před, ani během ani po rozvodu. A ona se bude dožadovat uspokojení podle zákona o přístupu k informacím! Některým lidem prostě nestačí, když jim otevřete své srdce, chtějí abyste jim za pár šupů prodali svou duši, chtějí se vám dostat do ledví,

do kádrových materiálů nebo alespoň do skříně, jestli vám tam náhodou nehařáší nějaká kostra. Na holou kost vás oberou a pak, podle rčení "familiarity breeds contempt" odhodí na skládku. Nepouštět je ani do předsíně!

Možná se ale jedná jen o následek letošní mimořádně dlouhé okurkové sezóny ve sdělovacích prostředcích a nebo je to prostě jen současný trend žurnalistiky – proniknout do nejintimnějšího soukromí nevinných lidí a pomalu, s co největším počtem vydání je na předních stránkách novin zničit.

Pravděpodobněji však JSOU TADY! Konečně mě dostihli. Glasnost, přestrojka, sametová revoluce.... všechno to byl podvod, všechno to řídila KGB s jediným cílem – ochabít moji pozornost a pak znenadání mě dopadnout a odhalit. Vidím teď jen jednu cestu (kromě sebevraždy) jak tomu předejít. Odhalení by se jednoho dne konalo tak-jako tak, proto raději než z cizích úst, slyšte přiznání ode mne:

Ano, tušili jste správně – já nejsem přímo ze Dvora!

Dovolte mi zde povědět smutný příběh člověka, který se stal obětí pohnutých časů a který ne vlastní vinou, byl donucen uchýlit se k dlouholetému životu přetvářek. Narodil jsem se totiž v oné dramatické době okupace země armádou sousedů ve jménu nacionálního socialismu (inf. pro mladší čtenáře: Na rozdíl od druhé sousedské okupace, která se konala jménem internacionálního socialismu). V okleštěné republice vládl tehdy chaos, byla to doba těhotná zradou michovské dohody, královédvorská porodnice byla přeplněna uprchlicemi v jiném stavu ze Sudet..... daleko však neutekly! Pod oknem jim řehtali koně německého vozatejstva, které jen pár měsíců před tím bez výstřelu zabralo naše pohraničí i s jeho skvělým opevněním. Národ byl zlomen, lidé se zavírali do sebe na delší dobu temna českých dějin, odboj šel do podzemí nebo prchal za hranice.... a já se hlásil ke slovu! Vhodný to okamžik ke vstupu do světa! Poznamenalo mne to na celý život. Vždycky mne přepadá pocit, že tady vlastně tak nějak překážím v něčem daleko důležitějším nežli je moje pouhá existence. Mám to nakonec i písemně potvrzeno na propagačním letáčku, který vyvěsil politruk praporu pozemního zabezpečení navigace u kterého jsem na

vojně sloužil, na nástěnce pévéesky (politicko-výchovná světlice) po tom, co jsem si znaven se samého ostražitého bdění nad intriky imperialistů trochu schrupnul ve službě na rotě. Je to i s patřičnou kresbou nepřítelů lidu v akci: Chrrr... "Intelektuál, který dosial nenašiel miesto v našej spoločnosti!" Mám to skryté ve Dvoře na půdě za trámem (inf. pro mladší čtenáře: slovo "intelektuál" bylo v té době velice nebezpečné označení, obzvláště bylo-li použito stranickým funkcionářem, který nevychodil základní školu). Co se týče toho intelektu, bylo to samozřejmě křivé nařčení, ale líbilo se mi to a dodnes se proto držím společností stranou.

A jakoby tento problém nevitáného příchodu na svět nestačil, osud mi do vínku nadělil daleko horší kříž, který také ponese po zbytek svého života. Z důvodu přečpanosti porodnice ve Dvoře došlo k nejhoršímu. Ač naše rodina měla dávné kořeny v tomto věrném městě českých královen, mé domovské právo mi bylo ten den upřeno. Byl jsem v onom kritickém okamžiku odvezen ambulancí (stále ještě obalen matkou) do porodnice v nedalekém Jaroměři, pouhých pár kilometrů do vnitra protektorátu. TAM jsem spatřil světlo světa, skrze své pohlaví vyhrál v sázce deset korun a hned zpátky do Dvora. Bylo však pozdě! Škoda byla napáchána. A ač jsem se stal výdělečně činný již v první vteřině své životní poutě, žádné materiální hodnoty, movité či nemovité mi již nikdy nevy nahradily spirituální ztrátu, kterou jsem ten den utrpěl. Snažil jsem se to racionalizovat: královédvorská porodnice je v kopci, jaroměřská na rovině - lehčí porod? Pokusil jsem se na to zapomenout útekem na Slovensko, stal se ze mne kosmopolita žijící zdánlivě spokojeně jak v Bratislavě, tak v Londýně, v Piešťanech či v Tennant Creeku, v Mladých Bukách nebo ve Franklínu. (Musím ale přiznat, že kdybych se tenkrát - nedej Bože - narodil někde v Sylvarově nebo Na Zálesí, tak bych se za politického uprchlíka vydávat netroufl. Tak kruté se ale zase osud ke mně nezachoval. Nemohu se toho pocitu bezdomovství však zbavit. Kouká mi to z očí, zní to v mém hlase - celá postava to vyznačuje, nesu si to prokletí s sebou kamkoliv se hnu. A nejvíce mi tu starou ránu rozjítří setkání s krajany. Každý se hned hrdě hlásí ke svému rodišti

byť je to i Ústí nad Labem nebo Praha. A já, pocházející z tak krásného města musím sklonit hlavu a zamumlát: "Já jsem jen ze Dvora", ... aby se náhodou nezačali vyptávat na podrobnosti. Maskuji to jak jen umím, ale do očí se nikomu rovně podívat nemohu. Jsem tedy rád, že s tím teď musím ven. Raději výsměcha otočená záda mých rozčarovaných přátel, nežli se s tím břemenem vléci dále.

Ten pocit člověka, který není přímo odněkud mě tížil obzvláště zde v emigraci. Cítil jsem úžasnou potřebu mít někde v tom velkém světě pevný bod, o který bych se mohl ve chvílích potřeby opřít. A stalo se to tím nalahavějším nyní, po rozpadu naší milované republiky - nic se již nezdá být trvalé, svět a jeho hranice se mění ze dne na den. Kolik jenom změn tam nastalo během mého života: První republika, Protektorát Bohmen und Mahren, Československo, Československá socialistická republika, Česko-slovenská socialistická federativní republika, Česká republika... Ne, ne, člověk má být odněkud - prokazatelně, neoddiskutovatelně. To je jediné, co mu dnes nikdo nemůže vzít i když dojde ke stěhování.

Přihřívám se tedy u toho městečka na horním konci polabské nížiny, kde se začínají zdvíhat kopce Krkonoš. Byl jsem jeho vděčný syn i když nevlastní. Byl jsem mu věrný, byl jsem hrdý na jeho dlouhé a neobvyklé jméno. Kolikrát pouhé jeho zašeptání mi dodalo sebedůvěry v krizových situacích a pomohlo tak čelit životu napříč mému komplexu méněcennosti. Proto jsem se k němu rád a často ve svých esejích vracel. Dostalo mne to přes nejhorší, dnes je však té přetvářce konec.

Další rukopisy královédvorské jsou tedy odhaleny. Snad je mi trochu polehčující okolností to, že většina dvorských občanů má v sobě určité historické nutkání snažit se pozvednout kulturní úroveň národa, byť i za cenu falsifikátů či nepravdy. Ano, nepravdy, neboť já rozlišuji mezi lží, která slouží jen uživatelům a nepravdou, která se používá ve prospěch ostatních. Na rozdíl od dnešních politiků a jiných významných osobností, které se na stará kolena přiznávají ke všem svým nevěrám, lžím a podvodům, aby z toho ještě vylákali horentní obnosy, já tolik nechci. Žádám jen odpuštění, pozorování a respekt toho

mála soukromí, které mi po tomto vyžnání zbývá.

Shlubokým studem se omlouvám za ta léta misinformací a se skloněnou hlavou zmlkám. Dovolte mi jen závěrečné prohlášení: Já proti Jaroměři nic nemám - je to hezké město.

SPORT

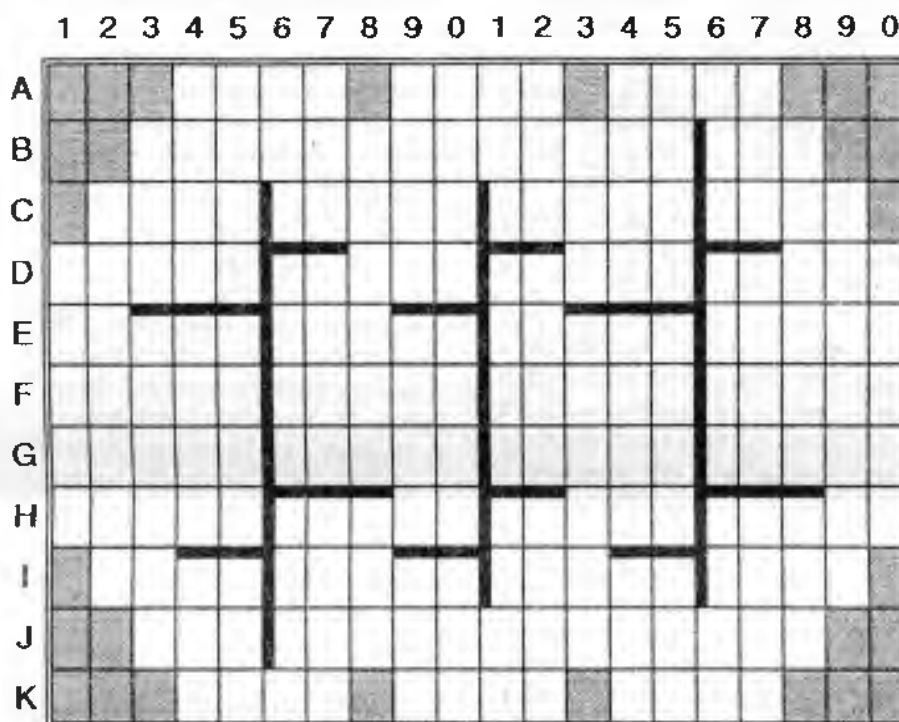
Hokejisté Vsetína se stali prvními finalisty letošního ročníku extraligy ledního hokeje. Rozhodla o tom serie tří zápasů s Českými Budějovicemi. V druhém semifinále Kladno ani Zlín nevyužily na sto procent domácí prostředí. Oba kolektivy doma jeden ze dvou zápasů prohrály. Finálového soupeře Vsetína tedy budeme znát až po pátém rozhodujícím utkání, které se hraje na ledě kladenských hokejistů.

První titul mistrů světa pro Českou republiku v kategorii sportovních dvojic získali v Birminghamu krasobruslaři Radka Kovaříková a René Novotný.

Stenisty Petrem Kordou a Karlem Nováčkem může počítat nehrající kapitán daviscupového týmu Vladislav Šavřda pro boj o záchranu v elitní skupině. Nováček původně odmítl v letošní sezóně reprezentovat. Korda účast v týmu podmiňoval právě jeho startem. O udržení v elitní skupině Davisova poháru se hraje 22. - 23. září. Dalšími členy daviscupového týmu jsou Doseděl a Damm.

Zcela podle předpokladů vyhrála Sparta na hřišti Viktorie Žižkov (2:0) a majitelé sázkových kanceláří si patrně spokojeně mnuli ruce, že ve čtvrték zastavili sázky na toto utkání. Jejich krok zvýšil hladinu spekulací, o tom, že Sparta, která potřebuje body při "dostizích" se Slavii, nenarazí na odpor Viktorie a že žižkovskému mužstvu by se zase hodilo vyhrát Pohár ČMFS, přičemž zde by mohla být pro změnu velkorysá Sparta, pokud by na sebe soupeři narazili. Verzi dohody mezi Spartou a Viktorií Žižkov odmítl sportovní ředitel domácího týmu Ivan Horník. Také šéf Sparty řekl, že se jedná o nepodložené spekulace. "Sparta hrála dobře a proto vyhrála."

(Mladá Fronta - Dnes)

KŘÍŽOVKA

Lékař varuje pacienta: "Nesmíte kouřit, pít, rozčilovat se, a to ani hrou v karty ..."

Pacient: "Mám podezření, že tady... (tajenka)"

(dokončení v tajence)

VODOROVNĚ: A. Pomluva; brýle; pokoj. B. Začátek tajenky; početní jednotka.

C. Plod ořešáku; jinak (z latiny); žok na chmel; býv. kladenský podnik. D. Výměšek ústních žláz; průzkumný vrt; ohrady; povel pro psa. E. Listnáč; rostlinné vajíčko; dřevci jméno; výrobek. F. Kraslický podnik; časový údaj; dřevina; město v Nebrasce USA. G. Ubytovací podnik na kolech; líhoviny; odplata; vodní bylina. H. Osmani; obyvatele hor; dveřní závěsy; sušené jádro kokosů. I. Něco; kolem; porost luk; žlutá barviva. J. Cizí zkratka čísla; **dokončení tajenky**. K. Svazek obilí; část Londýna; tečka v telegramu.

SVISLE: 1. Začátek závodu. 2. Hanácká metropole. 3. Předložka; kmotr. 4. Příloha k párku; člen rodiny; vzorec sírníku strontnatého. 5. Hájová bylina; citoslovce volání na kachny; elektricky nabitý atom. 6. Domácky Eduard; uhličitán sodný; latinský "člověk". 7. Jemný nádech; druh vepřového masa; šance. 8. Jednotka času; včelí společenství. 9. Možná; louky; souvislý porost stromů. 10. Žací nástroj; pudinkový prášek; prací prostředek.

11. Tenké štípané dřevo; netkaná slisovná látka; staroegyptský bůh. 12. Beduínský plášť; dutá míra; domácky Arnošt. 13. Africký slon; odvodňování travivody. 14. Látka na podšívky; část skeletu; dědina. 15. Květenství; úřady (zastarale); zpěvní hlas. 16. Název hlásky "x"; korálový ostrov; cizokrajný kukačkovitý pták. 17. Umělecký pár; značka limonády; část střechy. 18. Sprádat; povel k zastavení. 19. Archaikum. 20. Vytčený směr komunikace.

Pomůcka: C. Balot - E. Ovula - F. Omaha - 16. Koko.

ná látka; staroegyptský bůh. 12. Beduínský plášť; dutá míra; domácky Arnošt. 13. Africký slon; odvodňování travivody. 14. Látka na podšívky; část skeletu; dědina. 15. Květenství; úřady (zastarale); zpěvní hlas. 16. Název hlásky "x"; korálový ostrov; cizokrajný kukačkovitý pták. 17. Umělecký pár; značka limonády; část střechy. 18. Sprádat; povel k zastavení. 19. Archaikum. 20. Vytčený směr komunikace.

Pomůcka: C. Balot - E. Ovula - F. Omaha - 16. Koko.

**COBRA
CAR
ALARMS**

**PRODEJ - OPRAVY - SERVIS
CAR ALARMS (všech značek)**

Instalaci provedeme v našem
středisku nebo u vás doma

Servisní středisko :
591 Elizabeth Street
REDFERN NSW 2016
Tel: (02) 319 4000 Fax : (02) 310 1010

Kresba Zdeněk Hofman

**Czech
Australian
Cultural
Alliance
Ltd**

Generální konzulát

České republiky v Sydney

Česko - australská kulturní aliance

vás zve

na fotografickou výstavu

"Mezníky v historii státu"

spojenou

s výstavou výtvarníků
narozených v Československu
a žijících v Austrálii

která se koná od 12. dubna do 18. května
v Seymour Theatre Centre
roh Cleveland St. a City Road, Chippendale

Výstava je otevřena denně od 10 hod dopoledne do 18 hod večer

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**
A.C.N. 002 830 613
7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145
Tel. (02) 636 1873
Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

BANNERMANS

The Solicitors

Česky mluvící solicitor/ právník a
advokát vám nabízí služby

Obrátte se s důvěrou, poradíme vám ve všech
právních otázkách, včetně právních problémů v
České a Slovenské republice.

Vynikající znalost českého a australského práva.

Ceny jsou bezkonkurenční!

Kontaktujte: Vladimír Gazdík

Phone: (02) 891 4677

Fax: (02) 689 3849

Mobile: 015 274 734

Večer: (02) 805 0128

Soboty: (047) 876 336

Bannermans Solicitors - Suite 49/2 O'Connell Street
PARRAMATTA, NSW 2150

NEW AGAIN
PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: 99 2595

Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě,
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.
Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:

18 Hughes Ave.

Lawson 2783

Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ALTMAN GUEST HOUSE

615 Cabbagetree Road,
Williamtown, Port
Stephens, NSW

vám nabízí ubytování ve dvou až
tříložnicových apartmentech

1 noc \$ 99.-

5 nocí \$450.-

7 nocí \$590.-

Pro členy A.L. sleva 20%

Saunu, jízda na koni, tenisové kurty,
bazén se slanou vodou, klid, pohodu a
ještě mnohem víc vám může nabídnout
Port Stephens,
včetně návštěvy vinic a vinných sklípků

Další informace Dalibor nebo Gordana
(049) 65 15 40, mobile 018 49 67 26

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20

Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

LUBA SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863**

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízíme systémy vytvářené zvlášť pro vás!

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback.

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

FLY OK FLY ČSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX 11110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713